

Socialutskottets betänkande 2021/22:SoU9

Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till förlängning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19.

Lagarna föreslås fortsätta att gälla till utgången av maj 2022.

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att lagarna i stället ska fortsätta att gälla endast till utgången av mars 2022 (s. 17).

Utskottet föreslår vidare ett tillkännagivande till regeringen om testning och smittspårning (s. 26).

Utskottet anser att riksdagen bör avslå övriga motionsyrkanden samt ett yrkande som väckts under utskottsbehandlingen.

I betänkandet finns åtta reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) och fyra särskilda yttranden (S, M, L, MP). I en av reservationerna (S, C, V, MP) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen. Ledamoten från Liberalerna avstår från ställningstagande vad gäller utskottets förslag till riksdagsbeslut punkterna 2–10.

Avslutningsvis föreslår utskottet att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:69 Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

14 yrkanden i följdmotioner.

Ett yrkande som har väckts under utskottsbehandlingen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	7
Inledning.....	7
Regeringens lagförslag	7
Frågor om proportionalitet	17
Utvärdering och analys.....	19
Vaccinationsbevis.....	21
Vaccinering, testning, smittspårning m.m.	23
Reservationer	27
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (L)	27
2. Regeringens lagförslag, punkt 2 (SD).....	27
3. Frågor om proportionalitet, punkt 5 (M)	28
4. Frågor om proportionalitet, punkt 5 (KD)	29
5. Utvärdering och analys, punkt 6 (M, V, KD)	30
6. Vaccinationsbevis, punkt 7 (M).....	30
7. Testning och smittspårning, punkt 9 (S, C, V, MP).....	31
8. Informationsinsats, punkt 10 (M, V)	31
Särskilda yttranden	33
1. Lagarnas giltighetstid, punkt 3 (S).....	33
2. Lagarnas giltighetstid, punkt 3 (MP).....	33
3. Covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (M)	34
4. Covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (L)	34
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Propositionen	35
Följdmotionerna	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	37
<i>Bilaga 3</i>	
Reservanternas lagförslag	44
<i>Bilaga 4</i>	
Konstitutionsutskottets yttrande.....	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår Liberalernas under utskottsbehandlingen väckta yrkande.

Reservation 1 (L)

2. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag,

2. lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag,

3. lag om ändring i lagen (2021:862) om ändring i lagen (2021:6) om ändring i ordningslagen (1993:1617).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:69 punkterna 1–3 och avslår motion

2021/22:4351 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (SD)

3. Lagarnas giltighetstid

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om lagarnas giltighetstid och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 2 och

2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1.

4. Lagarnas framtida utformning

Riksdagen avslår motion

2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 1.

Frågor om proportionalitet

5. Frågor om proportionalitet

Riksdagen avslår motion

2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (KD)

*Utvärdering och analys***6. Utvärdering och analys**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkandena 2 och 3.

*Reservation 5 (M, V, KD)**Vaccinationsbevis***7. Vaccinationsbevis**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 3 och

2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3.

*Reservation 6 (M)**Vaccinering, testning, smittspårning m.m.***8. Vaccinering**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4349 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD) i denna del.

9. Testning och smittspårning

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om testning och smittspårning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion

2021/22:4349 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD) i denna del.

*Reservation 7 (S, C, V, MP)***10. Informationsinsats**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 8 (M, V)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 17 januari 2022

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Per Ramhorn (SD), Mikael Dahlgvist (S), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S), Lina Nordquist (L)*, Linda Lindberg (SD), Margareta Fransson (MP), Pia Steensland (KD) och Clara Aranda (SD).

* Avstår från ställningstagande under punkt 2–10, se särskilt yttrande.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2021/22:69 Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, 14 yrkanden i fem motioner samt ett yrkande om avslag på propositionen som väcktes under utskottsbehandlingen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Socialutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och eventuella följdmotioner. Yttrandet finns i bilaga 4.

Den 13 januari 2022 informerade Tobias Lundin Gerdås, statssekreterare i Socialdepartementet, utskottet om beredningen av regeringens promemoria om vaccinationsbevis på serveringsställen (S2021/07875).

Bakgrund

Lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (covid-19-lagen) trädde i kraft den 10 januari 2021 (prop. 2020/21:79, bet. 2020/21:SoU23, rskr. 2020/21:159). Lagen var tidsbegränsad och gällde till utgången av september 2021.

Lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen trädde i kraft den 1 juli 2020 (prop. 2019/20:172, bet. 2019/20:SoU25, rskr. 2019/20:360). Lagen var tidsbegränsad och gällde till utgången av september 2021 (prop. 2020/21:107, bet. 2020/21:SoU34, rskr. 2020/21:273).

Båda lagarnas giltighetstid har förlängts till utgången av januari 2022 (prop. 2020/21:219, bet. 2021/22:SoU3, rskr. 2021/22:1)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen förslås att lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (covid-19-lagen) och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2022. I propositionen föreslås vidare att det vid en förlängning av lagarna görs vissa ändringar i lagarna. Ändringarna innebär bl.a. att bemyndigandena för regeringen att meddela föreskrifter om förbud eller nedstängning tas bort. Därtill föreslås att kraven på smittskyddsåtgärder för serveringsställen anpassas till vad som gäller för de verksamheter som regleras av covid-19-lagen.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla ett yrkande om avslag på propositionen som har väckts under utskottsbehandlingen, regeringens lagförslag och en motion med förslag på ändringar i regeringens lagförslag. Därefter behandlas motioner som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslagen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag, lag om dels fortsatt giltighet av lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag samt lag om ändring i ordningslagen. Riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om lagarnas giltighetstid. Riksdagen avslår motionsyrkanden om ändringar i regeringens lagförslag, motioner med förslag på tillkännagivanden om lagarnas framtida utformning samt det yrkande om avslag på propositionen som väckts under utskottsbehandlingen.

Jämför reservation 1 (L) och 2 (SD) samt särskilt yttrande 1 (S) och 2 (MP).

Propositionen

Lagarnas giltighetstid bör förlängas med fyra månader

Pandemin till följd av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 pågår fortfarande i Sverige och i omvärlden. Även om läget har förbättrats menar Folkhälsomyndigheten enligt regeringen att det finns en risk för fortsatt och ökad smittspridning i Sverige, främst i form av nationella och regionala klusterutbrott (Risk för ökad smittspridning och nationella och regionala klusterutbrott, S2021/05258). Hittills (t.o.m. den 8 december 2021) har över 15 100 dödsfall bland personer med bekräftad covid-19-infektion rapporterats i Sverige och över 1 220 000 personer har konstaterats smittade av viruset. Smittspridningen har de senaste veckorna ökat i flera länder i Europa. I Sverige har smittspridningen varit relativt stabil under hösten 2021 men har den senaste tiden ökat. Därtill har en ny virusvariant upptäckts som fått namnet

omikron. I dagsläget finns det mycket begränsad kunskap om den varianten, men flera länder har vidtagit åtgärder för att förhindra variantens spridning.

Förordningar och myndighetsföreskrifter

Regeringen beslutade med stöd av covid-19-lagen förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen). Förordningen trädde i kraft samma dag som covid-19-lagen och innehöll då bestämmelser om begränsningar för allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, gym- och sportanläggningar, badhus, handelsplatser och platser för privata sammankomster. Den 14 februari 2021 infördes också bestämmelser om krav på smittskyddsåtgärder i långväga kollektivtrafik i begränsningsförordningen. Vidare infördes den 11 mars 2021 ett bemyndigande för kommuner att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Samma dag infördes det också bestämmelser om krav på smittskyddsåtgärder på museer och i konsthallar, nöjesparker, djurparker, temparker och liknande anläggningar.

Med stöd av covid-19-lagen och begränsningsförordningen har Folkhälsomyndigheten meddelat föreskrifter och allmänna råd om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (HSLF-FS 2021:2). Dessa föreskrifter upphörde att gälla den 29 september 2021 (HSLF-FS 2021:67). Vidare har samtliga länsstyrelser haft lokala föreskrifter om deltagarbegränsningar vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.

Med stöd av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen har regeringen meddelat förordningen (2020:527) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, och Folkhälsomyndigheten har meddelat föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (HSLF-FS 2020:37)

Regeringen anför att genom de ovan nämnda förordningarna och myndighetsföreskrifterna har åtgärder vidtagits som har syftat till att minska smittspridningen i offentliga miljöer genom att minska risken för trängsel och förhindra de nya smittkedjor som uppstår när människor som normalt inte träffas samlas och på så sätt bromsa den totala smittspridningen i samhället. Enligt regeringen står det klart att de åtgärder som vidtagits med stöd av lagarna avsevärt minskat förekomsten av trängsel, folksamlingar och nära kontakter människor emellan. Åtgärderna har således enligt regeringen bidragit till att minska risken för smittspridning inom dessa verksamheter.

Utredning inför framtida pandemier

Regeringen nämner vidare att den 2 september 2021 beslutades kommittédirektiven Författningsberedskap inför framtida pandemier (dir. 2021:68). Utredningen ska bl.a. göra en översyn av smittskyddslagen (2004:168) och analysera behovet av nya bestämmelser inför framtida

pandemier. Arbetet ska utföras med utgångspunkt i de behov av åtgärder som framkommit under covid-19-pandemin och med beaktande av de behov som kan uppstå i samband med andra eventuella pandemier eller epidemier med t.ex. andra smittvägar eller riskfaktorer. Erfarenheter av hanteringen av utbrottet av sjukdomen covid-19 ska beaktas och erfarenheterna av de smittskyddsåtgärder som haft verifierat goda effekter särskilt tillvaratas. Vidare ska utredningen särskilt beakta att grundläggande fri- och rättigheter så långt som möjligt ska upprätthållas även vid en pandemi eller epidemi. Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2023.

Regeringens plan för avveckling av restriktioner

Mot bakgrund av det ökande antalet vaccinationer, minskad smittspridning och förväntningar om lägre belastning inom sjukvården presenterade regeringen den 27 maj 2021 en plan som innehöll fem steg för hur och när de råd och rekommendationer som getts till allmänheten och de restriktioner som har införts i Sverige under pandemin skulle anpassas och så småningom helt upphävas (Regeringens plan för avveckling av restriktioner, S2021/04663). Planen baserades på Folkhälsomyndighetens rapport Vidareutveckling och konkretisering av nivåerna för den fortsatta anpassningen av smittskyddsåtgärder för covid-19 (S2021/03940) samt dialogen mellan regeringen och Folkhälsomyndigheten. Planen utgick från tre nivåer för den fortsatta anpassningen av restriktioner för covid-19. Respektive nivå fastställdes av regeringen, efter dialog med Folkhälsomyndigheten, genom en samlad bedömning av smittläget, belastningen i hälso- och sjukvården och vaccinationsgraden. Ett syfte med planen var att skapa transparens och tydlighet kring hur kommande anpassningar och avveckling av restriktionerna skulle komma att genomföras, i vilken ordning dessa prioriterades och varför. Av planen framgick att avvecklingen skulle ske ansvarsfullt med god beredskap för att hantera en situation där smittspridningen åter skulle öka. I planen betonades att anpassningar av restriktionerna skulle ske på ett smittsäkert, förutsebart och hållbart sätt genom att dessa skulle ske successivt och med fortsatt beredskap så att det vid behov gick att vidta åtgärder och skärpa restriktionerna.

Regeringen redogör vidare för hur olika restriktioner tagits bort genom de olika stegen och nämner att steg 4 i planen togs den 29 september 2021. Till grund för beslutet låg enligt regeringen en samlad bedömning av det aktuella och framtida smittläget, belastningen i hälso- och sjukvården och vaccinationsgraden.

Trots att majoriteten av begränsningarna togs bort i slutet av september 2021 kvarstod några begränsningar. Enligt begränsningsförordningen ska den som anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning begränsa antalet deltagare på ett sätt som är säkert från smittskyddssynpunkt. Lokalerna m.m. ska utformas så att trängsel undviks och deltagare ska kunna hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra. Även in- och utpassage ska kunna ske på ett sådant sätt att trängsel undviks. Liknande

bestämmelser gäller för fritids- och kulturverksamhet, handelsplatser och platser för privata sammankomster. Vidare får Folkhälsomyndigheten även fortsättningsvis meddela föreskrifter om vissa smittskyddsåtgärder. När det gäller de allmänna kraven i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ansvarar den som driver ett serveringsställe för att serveringsställets lokaler m.m. är utformade så att trängsel undviks och att besökare kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra, att verksamheten organiseras så att smittspridning förhindras och att det finns rutiner för hur smittspridning förhindras. Enligt förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen får Folkhälsomyndigheten fortsätta att meddela föreskrifter om vissa smittskyddsåtgärder.

Vaccinationer

Regeringen anför att vaccination är det viktigaste och effektivaste redskapet för att stoppa pandemin, lindra följderna och bidra till att färre människor blir allvarligt sjuka och avlider i sjukdomen covid-19. Sedan december 2020 (t.o.m. den 7 december 2021) har över 84 procent av befolkningen över 12 år fått minst en dos vaccin och över 79 procent har fått två doser. Vaccination skyddar människor från att bli allvarligt sjuka eller avlida till följd av sjukdomen. Regeringen redogör vidare för olika osäkerheter när det gäller bl.a. vaccins skyddseffekt, risken för eventuella klusterutbrott särskilt bland ovaccinerade personer och risken för eventuella nya virusvarianter och anför att det är viktigt att det finns en fortsatt beredskap för att kunna vidta effektiva smittskyddsåtgärder, utöver vaccinationerna och testning.

Åtgärdsplan för införande av smittskyddsåtgärder

Till följd av den ökade smittspridningen presenterade regeringen den 7 december 2021 en åtgärdsplan för införande av smittskyddsåtgärder (se regeringens webbplats). Planen är baserad på det underlag som Folkhälsomyndigheten har tagit fram på uppdrag av regeringen (S2021/07524). Åtgärdsplanen ska ge en ökad transparens och tydlighet om vilka åtgärder som eventuellt kan komma att införas. Införandet av smittskyddsåtgärder ska enligt regeringen ske ansvarsfullt och inte gå utöver vad som är absolut nödvändigt, och rätt åtgärd ska sättas in vid rätt tidpunkt. Åtgärdsplanen är indelad i tre steg. I varje steg anges vilka smittskyddsåtgärder som kan bli nödvändiga att införa beroende på bl.a. smittläget, belastningen i hälso- och sjukvården och vaccinationsgraden i befolkningen. I samband med detta utfärdade Folkhälsomyndigheten nya rekommendationer som gäller från den 8 december 2021. Rekommendationerna innebär bl.a. att arbetsgivare ska möjliggöra hemarbete och för personalen att hålla avstånd och att vuxna personer bör hålla avstånd i offentliga miljöer, undvika miljöer med trängsel och välja andra transportsätt än kollektivtrafiken om det är möjligt. Därtill infördes allmänna råd för serveringsställen som innebär att den som driver ett serveringsställe ska se till att lokalerna är utformade på sådant sätt att trängsel undviks (HSLF-FS 2021:93).

Under rubriken Kompletterande information nedan nämns att det beslutades om vissa smittskyddsåtgärder den 22 och 23 december 2021.

Den 8 december 2021 remitterade Regeringskansliet promemorian Vaccinationsbevis på serveringsställen och i andra verksamheter, smittskyddsåtgärder i långväga kollektivtrafik och förlängning av begränsnings- och serveringsföreläggningarna (S2021/07875). Promemorian innehåller bl.a. förslag om användning av vaccinationsbevis i fler verksamheter.

Förlängning av lagarna

Regeringen anför att Folkhälsomyndigheten har haft i uppdrag att analysera behovet av att förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen till utgången av januari 2022 och även under våren 2022 (S2021/06987). Som Folkhälsomyndigheten anger i sin första delredovisning av uppdraget är covid-19 en ny sjukdom där kunskapsläget ständigt går framåt. Det är därför svårt att förutse hur läget kommer att vara efter januari 2022. I myndighetens andra delrapport, som lämnades den 3 december 2021, bedöms utvecklingen av pandemin som osäker. Antalet smittade av covid-19 ökar i Sverige och i omvärlden, och kunskapen om den nya virusvarianten omikron är fortsatt begränsad. Folkhälsomyndigheten bedömer därför att det kan bli aktuellt att i närtid införa ytterligare smittskyddsåtgärder och att lagarnas giltighetstid bör förlängas som minst till den 31 maj 2022.

Erfarenheterna av pandemin visar enligt regeringen att smittläget kan förändras snabbt, och en sådan utveckling sker i flera andra europeiska länder. Det innebär att det kan bli nödvändigt att införa åtgärder med kort varsel för att minska smittspridning. Om sådana åtgärder försenas, kan det leda till ytterligare smittspridning, med ökad belastning på sjukvården och fler dödsfall som följd. Regeringen anser därför att det finns behov av en fortsatt beredskap i syfte att värna liv och hälsa. Genom att förlänga lagarna får regeringen och berörda myndigheter möjlighet att vidta åtgärder vid ett kraftigt försämrat epidemiologiskt läge med risk för stor belastning på vård och samhälle.

Regeringen föreslår således att lagarna ska förlängas för att säkerställa en fortsatt god beredskap efter utgången av januari 2022. Lagarna är av extraordinär karaktär och möjliggör betydande inskränkningar av människors grundläggande fri- och rättigheter. Giltighetstiden bör därför enligt regeringen vara fortsatt begränsad och enligt regeringen är det lämpligt att giltighetstiden förlängs med fyra månader. Regeringen avser dock att i mars 2022 lämna en skrivelse till riksdagen med sin inställning till lagarnas fortsatta giltighetstid till utgången av maj 2022, utifrån det epidemiologiska läge som då råder.

Enligt regeringen är det prioriterat för samhället att minska smittspridningen av sjukdomen covid-19 för att värna liv och hälsa. Den föreslagna förlängningen motiveras därför av ett angeläget allmänt intresse och bedöms vara förenlig med regeringsformen, europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande

friheterna (Europakonventionen) och EU-rätten (se prop. 2019/20:172 s. 35 och 36 samt prop. 2019/20:79 s. 82–86 och prop. 2020/21:219 s. 18 och 19).

I propositionen föreslås vidare att de mest långtgående bemyndigandena för regeringen att meddela föreskrifter ska tas bort (se nedan). Mot bakgrund av att sjukdomen covid-19 är en ny sjukdom där kunskapsläget ständigt går framåt samt på grund av den ökade smittspridningen i Europa anser dock regeringen att fortsatt giltighet av övriga bemyndiganden i covid-19-lagen samt de nya bemyndigandena i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen uppfyller kraven på proportionalitet i regeringsformen och Europadomstolens praxis.

Följändringar bör göras i ordningslagen

I ordningslagen finns tillfälliga bestämmelser som anknuter till regleringen i covid-19-lagen (2 kap. 7 § andra stycket och 15 a §). Dessa bestämmelser bör gälla under samma tid som covid-19-lagen, dvs. till utgången av maj 2022.

Ändringar bör göras i covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Regeringen anför att det epidemiologiska läget har förbättrats jämfört med när lagarna infördes eftersom smittspridningen och belastningen på hälso- och sjukvården är lägre. Därför finns det enligt regeringen anledning att se över om vissa bestämmelser om möjliga åtgärder i covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen bör gälla även vid en fortsatt giltighet av lagarna efter utgången av januari 2022. Enligt regeringen är de befogenheter i de båda lagarna som gäller nedstängningar och förbud mot verksamheter samt förbudet för sällskap att samlas på allmän plats mycket långtgående och de har hittills inte behövt användas. I regeringens plan för avveckling av restriktioner framhålls att de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna måste värnas och att begränsningarna måste vara proportionerliga och aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet.

Mot bakgrund av att nedstängningar, förbud mot verksamheter och förbud mot att samlas är åtgärder av mycket ingripande karaktär och att det epidemiologiska läget är bättre till följd av den höga vaccinationsgraden, framstår det enligt regeringen som att behovet och lämpligheten av att besluta om sådana åtgärder kommer att minska. Regeringen bedömer därför att bemyndigandena till regeringen att meddela sådana föreskrifter bör kunna tas bort vid utgången av januari 2022 i samband med att lagarnas giltighetstid förlängs. Samma bedömning görs när det gäller behovet av bemyndigandet för regeringen eller den kommun som regeringen bestämmer att meddela förbud mot att vistas på vissa särskilt angivna platser, t.ex. en park. Detta bemyndigande har använts; sådana föreskrifter har funnits i begränsningsförrordningen från den 11 mars till den 15 juli 2021. Bemyndigandet bör dock kunna tas bort vid utgången av januari 2022.

Enligt 16 § covid-19-lagen får länsstyrelserna i enskilda fall besluta om sådana särskilda begränsningar som avses i 7–11 §§. Eftersom de stycken i 7–11 §§ som avser nedstängningar och förbud tas bort, blir följden enligt regeringen att även länsstyrelsernas möjlighet att fatta sådana beslut tas bort.

Följändringar

Regeringen anför att vissa föreskrifter som har meddelats med stöd av covid-19-lagen enligt 15 § ska underställas riksdagens prövning inom en vecka från den dag då föreskriften beslutades. De föreskrifter som avses är sådana som meddelats med stöd av bemyndigandena om bl.a. förbud och nedstängning som nu enligt förslag ska tas bort. Motsvarande bestämmelse finns i 12 § lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Av denna bestämmelse framgår att föreskrifter om nedstängning av serveringsställen ska underställas riksdagens prövning. Eftersom rätten för regeringen att meddela sådana föreskrifter enligt förslag ska tas bort bör även bestämmelserna om underställning tas bort.

Den som bryter mot föreskrifter om förbud mot att samlas i ett sällskap av en viss storlek på platser dit allmänheten har tillträde eller mot föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan sådan särskilt angiven plats kan dömas till penningböter enligt 24 § covid-19-lagen. Eftersom föreskriftsrätten enligt förslag ska tas bort i denna del bör även straffbestämmelsen enligt regeringen tas bort.

I 5 § andra stycket covid-19-lagen finns en upplysningsbestämmelse som hänvisar till bestämmelserna i lagen om möjlighet att förbjuda sällskap av viss storlek och förbud mot tillträde till vissa platser. Som en följd av att de sistnämnda bestämmelserna tas bort bör även denna upplysningsbestämmelse enligt regeringen tas bort.

Ytterligare anpassningar i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Regeringen anför att bestämmelserna om krav på smittskyddsåtgärder är något mer långtgående och detaljerade i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen än motsvarande bestämmelser i covid-19-lagen. Enligt regeringen bör det därför övervägas om 3 § i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen bör omformuleras så att den stämmer överens med 4 § covid-19-lagen. Regeringen bedömer att covid-19-lagens mer generella skrivning – att verksamhetsinnehavare ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra smittspridning och att verksamheten så långt möjligt ska bedrivas så att trängsel kan undvikas och avstånd hållas – är mer flexibel och därför mer ändamålsenlig.

Bestämmelsen om att den som driver ett serveringsställe är skyldig att vidta lämpliga smittskyddsåtgärder för att förhindra smittspridning bör vidare enligt regeringen kompletteras av ett mer detaljerat bemyndigande. Regeringen förslår därför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om begränsningar av antalet besökare på

serveringsstället, minsta avstånd mellan besökare, begränsning av serveringsställets öppettider eller andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Regeringen anför vidare att när det nu föreslås att bemyndigandena i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska ändras för att likna dem som finns i covid-19-lagen bör även en kompletterande bestämmelse om proportionalitet tas in i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (se 6 § covid-19-lagen). Som framgår av förarbetena till covid-19-lagen kan det i lagen endast anges allmänna riktlinjer för hur proportionalitetsbedömningen ska göras. Den konkreta avvägningen måste göras i samband med att föreskrifter om begränsningar tas fram (prop. 2020/21:79 s. 28).

Slutligen anför regeringen att de begränsningar som den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet ska utöva tillsyn över fortsättningsvis endast kommer att framgå av föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. För att tydliggöra detta för tillsynsmyndigheter och aktörer samt för att uppnå likhet med covid-19-lagen, bör tillsynsbestämmelsen i 4 § ändras med 17 § covid-19-lagen som förebild.

Regeringen lämnar förslag om ändring i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder i alla ovannämnda delar.

Ikraftträdande

Ändringarna i covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska träda i kraft den 31 januari 2022.

Konsekvenser

På s. 41–46 i propositionen finns regeringens beskrivning av konsekvenserna av förslaget. Här avses övergripande konsekvenser och konsekvenser för företag och verksamhetsutövare, för det allmänna och för den kommunala självstyrelsen.

Motionerna

Regeringens lagförslag

I kommittémotion 2021/22:4351 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås att riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag, med den ändringen att 12 § får den lydelse som framgår av motionens författningsförslag. I yrkande 2 föreslås att riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag, med den ändringen att 15 § får den lydelse som framgår av motionens författningsförslag. Förslagen innebär att föreskrifter som meddelas med stöd av lagarna under vissa förutsättningar ska underställas riksdagens prövning inom en vecka.

Lagarnas giltighetstid

I kommittémotion 2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att giltighetstiden för lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 bör fastställas till två månader och därmed gälla till mars månads utgång.

I kommittémotion 2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 ska upphöra att gälla den 31 mars 2022.

Lagarnas framtida utformning

I kommittémotion 2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om begränsningar av öppettider och antal deltagare. Motionärerna anför att regeringen skyndsamt skakomma in med reviderade lagförslag där möjligheten att begränsa antalet besökare och öppettider har tagits bort ur lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.

Yrkande väckt under utskottsbehandlingen

Avslag på propositionen

Liberalerna har under utskottsbehandlingen yrkat avslag på propositionen.

Yttrande från konstitutionsutskottet

Socialutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och eventuella följdmotioner. Yttrandet finns i bilaga 4.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet föreslog i betänkande 2021/221:SoU3 Fortsatt giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ett tillkännagivande till regeringen om att senast den 12 november 2021 återkomma till riksdagen med en skrivelse. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 12):

Som ovan nämnts är lagarna emellertid av extraordinär karaktär. Regeringen ska därför senast den 12 november 2021 återkomma till riksdagen med en skrivelse där regeringen redogör för vidtagna åtgärder med anledning av lagarna och sin inställning till lagarnas fortsatta giltighetstid. I samband med beredningen av skrivelsen avser utskottet inhämta behövlig information. Om utskottet inte anser att det finns skäl för att lagarna ska fortsätta att gälla avser utskottet med stöd av sin initiativrätt att föreslå att riksdagen upphäver lagarna.

Utskottet föreslår mot denna bakgrund att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:1).

Utskottet uttalade vidare i betänkande 2021/22:SoU8 att det förutsatte att regeringen också framöver redovisar vilka åtgärder som den har vidtagit och sin inställning till lagarnas fortsatta giltighetstid. Utskottet förutsatte vidare, med avseende på den proportionalitetsbedömning som utskottet ska göra, att regeringen redovisar ett ökat och fördjupat underlag i form av uppföljningar av lagarnas konsekvenser i annat än smittskyddshänseende.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelse 2021/22:62 Fortsatt giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr 2021/22:88).

Kompletterande information

Den 23 december 2021 infördes fler smittskyddsåtgärder av Folkhälsomyndigheten i enlighet med regeringens åtgärdsplan för införande av smittskyddsåtgärder. Anledningen är den ökade smittspridningen av covid-19 i samhället och den ökade belastningen på sjukvården. Åtgärdena omfattar bl.a. allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, serveringsställen, mässor och handelsplatser och kultur- och fritidsverksamheter inomhus samt innebär att allmänna råd om att arbeta hemifrån kommer att återinföras. Se [Folkhälsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se).

Regeringen beslutade den 22 december 2021 om ett skärpt uppdrag till de statliga myndigheterna. Myndigheterna ska säkerställa att endast anställda vars fysiska närvaro är nödvändig för att kunna bedriva verksamheten befinner sig i deras lokaler. Det här skärpta uppdraget om arbete hemifrån ska gälla t.o.m. den 31 januari 2022.

Folkhälsomyndigheten har även lämnat en begäran till regeringen om att det bör införas ett tak på max 50 deltagare i lokaler inomhus som kan användas eller upplåtas för privata sammankomster, att det bör införas krav på smittskyddsåtgärder inom den långväga kollektivtrafiken och att det bör införas krav på negativt covidtest, max 48 timmar gammalt, för inresa till Sverige för utländska medborgare. Regeringen avser att hantera dessa begäranden skyndsamt.

Utskottets ställningstagande

Pandemin till följd av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 pågår fortfarande i Sverige och i omvärlden. Utskottet noterar att Folkhälsomyndigheten bedömer utvecklingen av pandemin som osäker, att antalet smittade av covid-19 ökar i Sverige och i omvärlden och att kunskapen om den nya virusvarianten omikron är fortsatt begränsad. Utskottet delar regeringens bedömning att det finns ett behov av en fortsatt beredskap för att

värna liv och hälsa och att en förlängning av lagarnas giltighetstid ger regeringen och berörda myndigheter möjlighet att vidta åtgärder vid ett kraftigt försämrat epidemiologiskt läge. Utskottet är därmed inte berett att ställa sig bakom Liberalernas yrkande om avslag på propositionen som framställdes under beredningen.

Som ovan anförts finns det behov av en fortsatt beredskap för att värna liv och hälsa. Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslagen i motion 2021/22:4351 (SD) yrkande 1 och 2.

När det gäller frågan om lagarnas giltighetstid vill utskottet emellertid anföra följande. Som regeringen anför är lagarna av extraordinär karaktär och möjliggör betydande inskränkningar i människors grundläggande fri- och rättigheter. Konstitutionsutskottet påpekar i sitt yttrande att det inte finns något konstitutionellt utrymme för att låta inskränkningarna fortgå när det inte längre är motiverat från smittskyddssynpunkt. Även om regeringen föreslår att de mest långtgående bemyndigandena ska upphävas är de kvarvarande bemyndigandena av ingripande karaktär. Utskottet anser därför att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att lagarna i stället ska fortsätta att gälla endast till utgången av mars 2022. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna 2021/22:4344 (L) yrkande 2 och 2021/22:4348 (V) yrkande 1 bör bifallas.

I propositionen framgår att regeringen avser att i mars 2022 lämna en skrivelse till riksdagen med sin inställning till lagarnas fortsatta giltighetstid till utgången av maj 2022. Med hänsyn till utskottets förslag till tillkännagivande ovan torde det enligt utskottets mening inte finnas behov av en sådan skrivelse.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget om lagarnas framtida utformning i motion 2021/22:4344 (L) yrkande 1. Motionen bör avslås.

Frågor om proportionalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om proportionalitet.

Jämför reservation 3 (M) och 4 (KD).

Propositionen

Enligt regeringen är det prioriterat för samhället att minska smittspridningen av sjukdomen covid-19 för att värna liv och hälsa. Den föreslagna förlängningen motiveras därför av ett angeläget allmänt intresse och bedöms vara förenlig med regeringsformen, europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och EU-rätten (se prop. 2019/20:172 s. 35 och 36 samt prop. 2019/20:79 s. 82–86 och prop. 2020/21:219 s. 18 och 19).

I covid-19-lagen finns allmänna bestämmelser om en skyldighet att förebygga smittspridning. Lagen ger vidare möjlighet att, genom föreskrifter eller genom beslut i enskilda fall, införa särskilda begränsningar för vissa verksamheter och platser för att motverka trängsel eller på annat sätt förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Sådana föreskrifter och beslut får meddelas endast om det är nödvändigt för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (6 §). Vidare får föreskrifterna och besluten enligt regeringen inte vara mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till faran för människors liv och hälsa. I detta ligger enligt regeringen bl.a. att begränsningar inte ska gälla längre än vad som är absolut nödvändigt. För att säkerställa det omprövar regeringen löpande vidtagna åtgärder utifrån det epidemiologiska läget.

Som tidigare nämnts redogör regeringen i propositionen för hur en successiv avveckling av restriktioner var möjlig till följd av ett bättre epidemiologiskt läge (se ovan under Regeringens plan för avveckling av restriktioner).

Enligt regeringen möjliggör lagen träffsäkra åtgärder som inte i onödan hindrar sådan verksamhet som kan genomföras på ett från smittskydds-synpunkt säkert sätt. Som ovan nämnts föreslår regeringen i propositionen att en kompletterande bestämmelse om proportionalitet tas in i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (se ovan under Ytterligare anpassningar i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen). Regeringen anför vidare att det framgår av förarbetena till covid-19-lagen att det i lagen endast kan anges allmänna riktlinjer för hur proportionalitetsbedömningen ska göras. Den konkreta avvägningen måste göras i samband med att föreskrifter om begränsningar tas fram (prop. 2020/21:79 s. 28).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1 förslås ett tillkännagivande om att inte förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen längre än absolut nödvändigt. Motionärerna anför att regeringen inte ska föreslå ytterligare förlängningar av dessa tillfälliga lagar om det inte är absolut nödvändigt. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att inte införa mer långtgående inskränkningar än situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att direkt avsluta användning av vaccinsbevis och andra smittskyddsåtgärder så fort situationen med smittspridning och belastning på sjukvården så medger.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet anført ovan är covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen av extraordinär karaktär och möjliggör betydande inskränkningar i människors grundläggande fri- och rättigheter. En förlängning måste som regeringen anför kunna motiveras av ett

angeläget allmänt intresse och bedömas vara förenlig med regeringsformen, den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och EU-rätten.

Utskottet konstaterar vidare att det följer av bestämmelsen i 6 § i covid-19-lagen att föreskrifter och beslut får meddelas endast om det är nödvändigt för att förhindra smittspridning samt att föreskrifterna och besluten inte får vara mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till faran för människors liv och hälsa. Vidare noterar utskottet regeringens redogörelse för hur en successiv avveckling av restriktioner var möjlig till följd av ett bättre epidemiologiskt läge. Slutligen noterar utskottet att i regeringens lagförslag ingår att en kompletterande bestämmelse om proportionalitet ska tas in i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Utskottet anser inte att några tillkännagivanden enligt motion 2021/22:4350 (M) yrkandena 1, 2 och 4 är nödvändiga. Motionen bör avslås.

Utvärdering och analys

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utvärdering och analys.
Jämför reservation 5 (M, V, KD).

Propositionen

Som framgår ovan avser regeringen att i mars 2022 lämna en skrivelse till riksdagen med sin inställning till lagarnas fortsatta giltighetstid till utgången av maj 2022, utifrån det epidemiologiska läge som då råder (se under Förlängning av lagarna).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen och redovisa en löpande utvärdering av de åtgärder som införts med stöd av covid-19-lagen. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen och redovisa en grundlig analys av de barnrättsliga konsekvenserna av covid-19-lagen.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet föreslog i 2020/21:SoU23 Fortsatt giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ett tillkännagivande till regeringen om information. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 18–19):

Utskottet anser att det bör tydliggöras att regeringen ska informera utskottet löpande då arbete pågår inom Regeringskansliet med att ta fram nya föreskrifter med stöd av bemyndigandena.

Utskottet föreslår att riksdagen med delvis bifall till motionerna [...] gör ett tillkännagivande till regeringen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2020/21:159).

Ett enigt utskott uttalade i betänkande 2021/22:SoU1 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg följande när det gäller frågan om huruvida ovannämnda tillkännagivande kunde anses som slutbehandlat (s. 45–46):

Alltsedan tillkännagivandet lämnades har regeringen fortlöpande informerat utskottet i enlighet med vad som efterfrågas i tillkännagivandet. Utskottet ser positivt på detta men anser att tillkännagivandet inte kan anses slutbehandlat så länge den tidsbegränsade covid-19-lagen gäller.

Kompletterande information

I proposition 2020/21:79 En tillfällig covid-19-lag anförde regeringen att det i smittskyddslagen (2004:168) finns allmänna bestämmelser för smittskyddet som innebär bl.a. att smittskyddsåtgärder ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet och inte får vara mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till människors hälsa (s. 27). I det sammanhanget lyfter regeringen fram bestämmelsen om att när åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas vad barnets bästa kräver (1 kap. 4 § smittskyddslagen). Regeringen anför vidare att det är av yttersta vikt att alla aktörer kontinuerligt genomför barnrättsliga analyser inför beslut och åtgärder med anledning av sjukdomen covid-19. Analyserna ska enligt regeringen utgå från barnets rättigheter enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och beskriva vilka konsekvenser som en avsedd åtgärd kan få för barnets rättigheter. Enligt regeringen bör de allmänna riktlinjerna för smittskyddet vara vägledande även vid beslut om särskilda begränsningar enligt den tillfälliga covid-19-lagen. Regeringen ser ett stort värde i att frågan om proportionalitet regleras särskilt i den tillfälliga covid-19-lagen och att det därför uttryckligen bör anges att föreskrifter och beslut om särskilda begränsningar inte får vara mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till faran för människors liv och hälsa.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning att de barnrättsliga konsekvenserna av covid-19-lagens tillämpning är betydelsefulla och noterar regeringens uttalande i propositionen om en tillfällig covid-19-lag om vikten av att alla aktörer kontinuerligt genomför barnrättsliga analyser inför beslut och åtgärder med anledning av sjukdomen covid-19. Utskottet vill här påminna om det utskottet uttalade i betänkande 2021/22:SoU8, med avseende på den

proportionalitetsbedömning som utskottet ska göra (se ovan under Regeringens lagförslag, Tidigare riksdagsbehandling). Utskottet förutsätter att regeringen i lämpligt sammanhang redovisar ett utökat och fördjupat underlag i form av uppföljningar av lagarnas konsekvenser i annat än smittskyddshänseende. Slutligen vill utskottet påminna om regeringens fortlöpande information till utskottet då arbete pågår inom Regeringskansliet med att ta fram nya föreskrifter med stöd av bemyndigandena. Utskottet anser inte att riksdagen bör göra några tillkännagivanden med anledning av motion 2021/22:4348 (V) yrkandena 2 och 3, varför den bör avslås.

Vaccinationsbevis

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vaccinationsbevis.
Jämför reservation 6 (M).

Propositionen

Den 17 november 2021 lämnade Folkhälsomyndigheten in en begäran till Socialdepartementet om att genomföra ändringar i begränsningsförordningen i syfte att möjliggöra en effektiv användning av vaccinationsbevis vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (S2021/07415).

Den 23 november 2021 beslutade regeringen om sådana ändringar i begränsningsförordningen. Bestämmelserna trädde i kraft den 1 december 2021. Ändringarna i förordningen innebär enligt regeringen att om verksamhetsutövaren väljer att kräva vaccinationsbevis, behöver denne inte beakta de deltagarbegränsningar som Folkhälsomyndigheten ser behov av för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Det betyder att samtliga deltagare vid inträdet till en allmän sammankomst eller offentlig tillställning behöver visa upp sitt vaccinationsbevis som visar att de har vaccinerats med det totala antalet doser vaccin mot sjukdomen covid-19 minst två veckor före sammankomsten eller tillställningen. Personer under 18 år liksom personer som av medicinska skäl inte bör vaccinera sig mot covid-19 behöver inte visa vaccinationsbevis. Syftet med att införa bestämmelser om vaccinationsbevis är att begränsa smittspridning samtidigt som allmänna sammankomster och offentliga tillställningar kan fortsätta att hållas. Folkhälsomyndigheten beslutade den 26 november 2021 nya föreskrifter och allmänna råd för bl.a. allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (HSLF-FS 2021:87). Av föreskrifterna framgår att en anordnare av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning inomhus ska vidta smittskyddsåtgärder och att arrangemang inomhus med fler än 100 deltagare där vaccinationsbevis inte används endast får ha sittande publik, begränsad storlek på sällskap och att sällskapen ska placeras åtskilda. Det finns även allmänna råd till begränsningsförordningen om hur trängsel kan undvikas på

marknader, vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, vid fritids- och kulturarrangemang och på handelsplatser. Dessa allmänna råd gäller både inomhus och utomhus. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 december 2021.

Den 8 december remitterade Regeringskansliet promemorian Vaccinationsbevis på serveringsställen och i andra verksamheter, smittskyddsåtgärder i långväga kollektivtrafik och förlängning av begränsnings- och serveringsförfordningarna (S2021/07875). Promemorian innehåller bl.a. förslag om användning av vaccinationsbevis i fler verksamheter.

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att använda vaccinationsbevis bredare när situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården så kräver i stället för att införa mer omfattande generella inskränkningar och restriktioner.

I kommittémotion 2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om vaccinationsbevis. Motionärerna anför att det ska vara upp till varje enskild näringsidkare att besluta om denne vill använda sig av vaccinationsbevis eller tillämpa mer restriktiva åtgärder. Vaccinationsbevis ska inte vara obligatoriska.

Kompletterande information

Den 5 januari 2022 fattade regeringen beslut som gör det möjligt att använda vaccinationsbevis som smittskyddsåtgärd på serveringsställen och andra platser där risken för trängsel och smittspridning är särskilt stor. Syftet med vaccinationsbevisen är att minska smittspridningen och dess konsekvenser i samhället.

Beslutet innebär att Folkhälsomyndigheten från den 12 januari 2022 kan införa föreskrifter om att vaccinationsbevis kan användas på serveringsställen, platser för fritids- och kulturverksamhet, handelsplatser och platser för privata sammankomster och i långväga kollektivtrafik för att möjliggöra lättnader från andra restriktioner. Regeringens beslut innebär inte att föreskrifter om vaccinationsbevis införs i de verksamheter som omfattas. Om och när det kan bli aktuellt beror på smittspridningens utveckling och en bedömning av lämpligheten att använda vaccinationsbevis som en smittskyddsåtgärd.

Det finns undantag från krav på vaccinationsbevis bl.a. för personer som är under 18 år eller personer som av medicinska skäl inte bör vaccinera sig. Vaccinationsbevis får vidare inte användas i livsmedelsbutiker, apotek eller andra samhällsviktiga verksamheter. Användningen av vaccinationsbevis får inte heller innebära att personer utan vaccinationsbevis nekas tillgång till exempelvis tandvård, hälso- och sjukvård eller socialtjänstverksamhet som ligger i ett köpcentrum.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar ändringarna i begränsningsförordningen som trädde i kraft den 1 december 2021 och att ändringarna innebär att om verksamhetsutövaren väljer att kräva vaccinationsbevis, behöver denne inte beakta de deltagarbegränsningar som Folkhälsomyndigheten ser behov av för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Utskottet noterar vidare regeringens beslut den 5 januari 2022 som gör det möjligt att använda vaccinationsbevis som smittskyddsåtgärd även på serveringsställen och andra platser där risken för trängsel och smittspridning är särskilt stor. Utskottet anser inte att något tillkännagivande med anledning av motionerna 2021/22:4344 (L) yrkande 3 och 2021/22:4350 (M) yrkande 3 är nödvändigt. Motionerna bör avslås.

Vaccinering, testning, smittspårning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om testning och smittspårning. Riksdagen avslår motionsyrkanden om vaccinering och en informationsinsats.

Jämför reservation 7 (S, C, V, MP) och 8 (M, V).

Propositionen

För att öka andelen vaccinerade och minska risken för klusterutbrott tecknade staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i mitten av september 2021 en tilläggsöverenskommelse om insatser för ökad vaccinationstäckning (S2021/06453). Målsättningen är enligt regeringen att vaccinationstäckningen i Sverige ska bli så hög och jämnt fördelad som möjligt. Inom ramen för överenskommelsen avsätts 40 miljoner kronor till regionerna och SKR som ska användas till riktade insatser till grupper och områden där vaccinationstäckningen är lägre.

Motionerna

Vaccinering

I kommittémotion 2021/22:4349 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD) i denna del föreslås ett tillkännagivande om att regeringen säkerställer ökad vaccinering i hela landet.

Testning och smittspårning

I kommittémotion 2021/22:4349 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD) i denna del föreslås ett tillkännagivande om att regeringen säkerställer testning och smittspårning på ett lättillgängligt och uthålligt sätt i hela landet.

Informationsinsats

I kommittémotion 2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 4 föreslås att regeringen uppdrar åt lämplig myndighet att genomföra en omfattande informationsinsats för att informera om statens pandemibekämpning i allmänhet och vikten av att vaccinera sig i synnerhet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet föreslog i betänkande 2021/22:SoU3 ett tillkännagivande till regeringen om vaccinationstäckning. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 15):

Att så många som möjligt vaccinerar sig så att en hög vaccinationstäckning nås är enligt Folkhälsomyndigheten även i fortsättningen det viktigaste skyddet mot covid-19. Enligt myndigheten behöver fler vaccinera sig i alla åldrar. Det gäller särskilt yngre vuxna och personer i medelåldern samt vissa andra grupper där vaccinationstäckningen är låg. Utskottet anser därför att det behövs ökade insatser på såväl statlig som regional nivå för att nå personer och grupper som ännu inte har vaccinerat sig. Utskottet vill särskilt framhålla vikten av fördjupad information och ökad tillgänglighet till vaccination. Regeringen och SKR har helt nyligen presenterat en tilläggsöverenskommelse om insatser för ökad vaccinationstäckning. Utskottet ser positivt på överenskommelsen, men vill samtidigt framhålla vikten av en beredskap för att ytterligare åtgärder kan komma att behövas. Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med detta. Utskottet föreslår med delvis bifall till motionerna [...] att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:1).

Kompletterande information

Vaccinationssatsningar

Regeringen beslutade den 23 december 2021 om vaccinationssatsningar för 2022 enligt följande.

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att i början av 2022 genomföra en nationell temavecka om vaccination mot covid-19. Temaveckan ska genomföras under första kvartalet år 2022 och syftet är att förstärka arbetet med att nå en så hög och jämn vaccinationstäckning som möjligt. I uppdraget ska Folkhälsomyndigheten samverka med Regeringskansliet, Sveriges Regioner och Kommuner (SKR), regionerna och andra relevanta aktörer.

Vidare förlänger regeringen länsstyrelsernas uppdrag att bistå regionerna i vaccinationsarbetet t.o.m. den 31 augusti 2022. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för vaccination mot covid-19 i hela landet och att stötta regionerna i utförandet av vaccineringen. Arbetet ska rikta in sig på de grupper där vaccinationstäckningen generellt är lägre. Länsstyrelserna får också i uppdrag bistå i arbetet med vaccinationsveckan.

Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och länsstyrelserna har ett uppdrag att samordna, stärka och utveckla

kommunikationsinsatserna riktade till allmänheten med anledning av coronapandemin. Detta uppdrag ändras så att det lokala och regionala perspektivet förtydligas. De kommunikationsinsatser som särskilt riktas till de grupper där smittspridningen ökar eller riskerar att öka, ska hädanefter i större utsträckning präglas av den regionala och lokala kännedomen. Kommunikationsinsatserna ska ta sin utgångspunkt i den nationella kommunikation som tas fram inom ramen för detta uppdrag. Länsstyrelserna ska samordna arbetet med regionala och lokala kommunikationsinsatser. Därtill förlängs uppdraget och ska slutredovisas senast den 31 december 2022.

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att fortsätta genomföra och redovisa arbetet med vaccin mot covid-19 under 2022. I uppdraget ingår bl.a. att, efter behov och i takt med utvecklingen av pandemin, uppdatera myndighetens operativa plan för vaccinationerna mot covid-19. Folkhälsomyndigheten ska också löpande bedöma och redovisa kommande behov av vaccin mot covid-19 samt rapportera faktiskt och förväntat överskott av vaccin. Myndigheten ska även utreda hur vaccin mot covid-19 kan ingå i det allmänna vaccinationsprogrammet.

Folkhälsomyndigheten ska även bistå regionerna i arbetet med att nå en högre vaccinationstäckning genom att förse regionerna med analysunderlag över de grupper i samhället där vaccinationstäckningen är lägre.

Testning och smittspårning

Den 22 december 2021 beslutade regeringen om ett uppdrag till Folkhälsomyndigheten om stöd till genomförande av överenskommelsen om nationell testning och smittspårning för covid-19 (S2021/08236 (delvis)).

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att stödja genomförandet av överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om nationell testning och smittspårning för covid-19 för 2022. Detta uppdrag omfattar inte testning inför resande.

Folkhälsomyndigheten ska bl.a.

- bistå och stödja regionerna med vägledning, råd och rekommendationer för ändamålsenlig och resurseffektiv testning och smittspårning
- bidra till utveckling och samordning av regionernas smittspårningsarbete genom t.ex. vägledning, utbildningsinsatser och samverkan mellan digitala ärendehanteringssystem och nationellt smittspårningsformulär
- följa upp resultaten av regionernas arbete med testning och smittspårning
- fr.o.m. den 1 april t.o.m. den 31 december 2022 tillgängliggöra testkapacitet till en region när regionen överskrider sin andel av 300 000 tester per vecka på nationell nivå
- veckovis lämna en redovisning till Regeringskansliet över antalet genomförda tester och utfallet av testerna uppdelat per region och, när det är möjligt och lämpligt, epidemiologiska parametrar såsom ålder
- senast den 30 april 2022 lämna en redovisning till Regeringskansliet med en bedömning av det fortsatta behovet av medel för smittspårning och

utbrottshantering för andra halvåret 2022 utifrån verksamheternas behov och epidemiologiskt läge.

Folkhälsomyndigheten ska senast den 31 mars 2023 lämna en slutredovisning av arbetet till Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Det är ytterst angeläget att alla regioner kan erbjuda vaccin mot covid-19 till sin befolkning. Utskottet noterar och ser positivt på regeringens beslut den 23 december 2021 om vaccinationsstrategier för 2022 och förutsätter att regeringen i närtid följer upp att vaccinering erbjuds de personer som av Folkhälsomyndigheten rekommenderas bli vaccinerade. Utskottet kommer att följa frågan noga men anser inte att ett tillkännagivande om ökad vaccinering är nödvändigt. Motion 2021/22:4349 (KD) i denna del bör avslås.

För att kunna bedöma spridningen av covid-19 och behovet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen är det enligt utskottet viktigt att testning och smittspårning genomförs kontinuerligt. Regeringen måste därför vid behov säkerställa att testning och smittspårning är möjlig under den tid berörda lagar är gällande. Utskottet noterar och ser positivt på regeringens uppdrag till Folkhälsomyndigheten om stöd till genomförande av överenskommelsen om nationell testning och smittspårning för covid-19. Uppdraget ska slutredovisas den 31 mars 2023. Regeringen bör i lämpligt sammanhang senast under mars 2022 redovisa en uppföljning av resultaten av regionernas arbete med testning och smittspårning. Utskottet föreslår med delvis bifall till motion 2021/22:4349 (KD) i denna del att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen.

Utskottet noterar uppdraget om att samordna, stärka och utveckla kommunikationsinsatserna riktade till allmänheten med anledning av coronapandemin som regeringen nyligen lämnade till Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och länsstyrelserna. Utskottet anser inte att riksdagen bör lämna ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2021/22:4348 (V) yrkande 4 och motionen bör avslås.

Reservationer

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (L)

av Lina Nordquist (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår proposition 2021/22:69.

Därmed bifaller riksdagen Liberalernas under utskottsbehandlingen väckta yrkande.

Ställningstagande

Jag anser att covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ger regeringen alltför ingripande befogenheter och regeringen har enligt min mening inte hanterat sina befogenheter korrekt. Det finns ett fortsatt behov av regler om avstånd på exempelvis krogar och arenor, och det bör även fortsatt finnas möjlighet för arrangörer och krögare att använda vaccinationsbevis. Det är dock riksdagen som bör fatta beslut om sådant. Riksdagen bör därför avslå propositionen.

2. Regeringens lagförslag, punkt 2 (SD)

av Per Ramhorn (SD), Linda Lindberg (SD) och Clara Aranda (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag med den ändringen att

- a) 12 § ska ha den lydelse som reservanterna föreslår i bilaga 3,
- b) ingressen ska ha den lydelse som följer av detta,

2. lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag med den ändringen att

- a) 15 § ska ha den lydelse som reservanterna föreslår i bilaga 3,
- b) ingressen ska ha den lydelse som följer av detta,

3. lag om ändring i lagen (2021:862) om ändring i lagen (2021:6) om ändring i ordningslagen (1993:1617).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:69 punkt 3 och motion 2021/22:4351 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt bifaller delvis proposition 2021/22:69 punkterna 1 och 2.

Ställningstagande

I propositionen föreslås att regeringens befogenhet att med stöd av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen stänga ned verksamheter tas bort. Detta anser vi är positivt. Emellertid innebär lagarnas breda utformning att regeringen får behålla mycket långtgående egen behörighet på området för fri- och rättigheter. Vi anser att regeringen i propositionen inte i tillräcklig utsträckning har tagit hänsyn till de konstitutionella invändningar som under det senaste året framförts av såväl Sverigedemokraterna som av tunga remissinstanser. Även om det finns skäl att befara att fortsatta begränsningar eller åtgärder kan vara nödvändiga för att möta den epidemiologiska utvecklingen framstår inte skälen som övertygande för att dessa inte skulle kunna prövas av riksdagen. Vi anser alltså att fler föreskrifter som beslutas med grund i delegationsbestämmelserna i de tillfälliga lagarna bör underställas riksdagens prövning. Vi föreslår därför att det införs bestämmelser i 15 § covid-19-lagen och i 12 § lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen om att föreskrifter som innebär en påtaglig begränsning av enskildas fri- och rättigheter eller förutsättningar att bedriva näringsverksamhet ska underställas riksdagens prövning inom en vecka från den dag då föreskriften beslutades.

3. Frågor om proportionalitet, punkt 5 (M)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M) och Ulrika Heindorff (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4.

Ställningstagande

Smittspridningen i Sverige har ökat under senare tid och belastningen på sjukvården kommer troligen att öka i samband med att omikronsmittan har kommit till Sverige. I detta osäkra läge delar vi uppfattningen att det finns tillräckliga behov av en fortsatt beredskap efter utgången av januari 2022 och

att det är nödvändigt att förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ytterligare en tid.

Vi anser emellertid att regeringen inte bör föreslå ytterligare förlängningar av dessa lagar om det inte är absolut nödvändigt. Just nu är lagarna nödvändiga eftersom Sverige saknar relevant krislagstiftning under en pandemi.

Vi anser vidare att riksdagen ska besluta om att regeringen ska säkerställa att det råder proportionalitet i föreslagna åtgärder och att inte införa mer långtgående inskränkningar och restriktioner än vad situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver.

Slutligen anser vi att riksdagen ska besluta om att regeringen ska säkerställa att användningen av vaccinbevis och andra smittskyddsåtgärder upphör så snart situationen med smittspridning och belastning i sjukvården medger det.

4. Frågor om proportionalitet, punkt 5 (KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD) och Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 samt

avslår motion

2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Smittspridningen i Sverige har ökat under senare tid och belastningen på sjukvården kommer troligen att öka i samband med att omikronsmittan har kommit till Sverige. I detta osäkra läge delar vi uppfattningen att det finns tillräckliga behov av en fortsatt beredskap efter utgången av januari 2022 och att det är nödvändigt att förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ytterligare en tid.

Vi anser emellertid att regeringen inte bör föreslå ytterligare förlängningar av dessa lagar om det inte är absolut nödvändigt. Just nu är lagarna nödvändiga eftersom Sverige saknar relevant krislagstiftning under en pandemi. Vi anser att lagarna inte ska förlängas mer än vad som är absolut nödvändigt.

Vi anser vidare att riksdagen ska besluta om att regeringen ska säkerställa att det råder proportionalitet i föreslagna åtgärder och att inte införa mer långtgående inskränkningar och restriktioner än vad situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver.

5. Utvärdering och analys, punkt 6 (M, V, KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD), Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M) och Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

För att underlätta den fortsatta hanteringen av den tillfälliga covid-19-lagen och för att se till att tillämpningen är transparent är det av största vikt att regeringen återrapporterar lagens konsekvenser till riksdagen. Som exempel kan nämnas regeringens beslut den 1 december 2021, efter begäran från Folkhälsomyndigheten, om vaccinationsbevis för tillträde till vissa offentliga tillställningar. En sådan åtgärd behöver utredas noggrant för att riksdagen ska kunna bedöma värdet av regeringens bemyndigande. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen och redovisa en löpande utvärdering av de åtgärder som införts med stöd av lagen.

I propositionen redovisas endast konsekvensanalyser när det gäller näringsutövare och företagare. Vi saknar en grundlig analys av konsekvenserna för barn eftersom den tillfälliga covid-19-lagen berör också dem. Regeringen bör återkomma med en sådan analys.

6. Vaccinationsbevis, punkt 7 (M)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M) och Ulrika Heindorff (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och
avslår motion
2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi föreslår att riksdagen ska fatta beslut om att regeringen, i stället för att införa mer omfattande generella inskränkningar och restriktioner, ska säkerställa en bredare användning av vaccinbevis när en ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver det.

7. Testning och smittspårning, punkt 9 (S, C, V, MP)

av Kristina Nilsson (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Mikael Dahlqvist (S), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S) och Margareta Fransson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2021/22:4349 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD) i denna del.

Ställningstagande

Vi vill understryka vikten av testning och smittspårning. Vi noterar i detta sammanhang regeringens beslut den 22 december 2021 om ett uppdrag till Folkhälsomyndigheten om stöd till genomförande av överenskommelsen om nationell testning och smittspårning för covid-19. Något tillkännagivande om testning och smittspårning behövs därför inte.

8. Informationsinsats, punkt 10 (M, V)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Karin Rågsjö (V) och Ulrika Heindorff (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

I samband med att den tillfälliga covid-19-lagen förlängs bör regeringen intensifiera kommunikationen om pandemibekämpningen och vikten av att vaccinera sig. Regeringen bör uppdra åt lämplig myndighet att genomföra en

omfattande kommunikationsinsats för att informera om statens pandemibekämpning i allmänhet och vikten av att vaccinera sig i synnerhet.

Regeringen bör lämna ett sådant uppdrag.

Särskilda yttranden

1. Lagarnas giltighetstid, punkt 3 (S)

Kristina Nilsson (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Mikael Dahlqvist (S), Yasmine Bladelius (S) och Dag Larsson (S) anför:

Vi önskar alla att pandemin ska vara över och att samhället ska kunna återgå till det normala. Tyvärr ser verkligheten inte ut så.

Smittspridningen i landet ökar kraftigt och läget inom hälso- och sjukvården är mycket ansträngt. I och med att den nya virusvarianten omikron dominerar smittspridningen är vaccinskyddet för att bli smittad efter två doser enligt Folkhälsomyndigheten väsentligt lägre än vad det tidigare varit. I dagsläget har det visat sig att vaccinbevis inte är tillräckliga som smittskyddsåtgärd.

Vidare anser vi att det är av särskild vikt att regeringen och myndigheter har de möjligheter och verktyg som krävs för att begränsa smittspridningen i syfte att skydda liv och hälsa. Bedömningen av vilka verktyg som krävs bör göras kontinuerligt och i nära dialog mellan regering och riksdag samt bygga på myndigheternas bedömning. Det är smittspridningen som bör styra vilka verktyg som är nödvändiga.

Eftersom vi anser att det är viktigt att riksdagen i denna exceptionella situation kan fatta beslut i bred enighet ställer vi oss bakom förslaget till tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att lagarna i stället ska gälla endast till utgången av mars 2022. Vi vill vara tydliga med att lagarnas enda syfte är att begränsa smittspridning och att rädda liv och hälsa. De ska därför upphävas så snart det är möjligt. Om utskottet inte anser att det finns skäl för att lagarna ska fortsätta gälla kan utskottet med stöd av sin initiativrätt föreslå att riksdagen upphäver lagarna.

2. Lagarnas giltighetstid, punkt 3 (MP)

Margareta Fransson (MP) anför:

Jag ställer mig bakom förslaget till tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att lagarna i stället ska gälla endast till utgången av mars 2022. Jag anser att ett enigt utskott och tydlighet i detta läge är eftersträfvansvärt. Politisk förankring är angelägen och kan ske på olika sätt.

I det svåra läge som vi befinner oss är det angeläget att restriktioner är träffsäkra och betraktas som rättvisa. Särskilt angeläget är att de grundlagsskyddade verksamheterna prioriteras, liksom verksamheter för barn och unga.

När kultur- och idrottssektorn drabbas av restriktioner är det rimligt att dessa kompenseras. För att säkerställa att kulturlivet är starkt och brett även i framtiden behövs det stöd här och nu. Det krävs stora insatser såväl på medellång som lång sikt.

För att kunna möta de samlade folkhälsoeffekterna efter pandemin är det vidare av stor vikt att ett offensivt folkhälsoarbete kommer igång. Vidare bör den samlade kapaciteten i vården öka, genom såväl effektivisering som ökade resurser.

Jag kommer att fortsätta att noga följa arbetet med frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

3. Covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M) och Ulrika Heindorff (M) anför:

I samband med behandlingen av propositionen väckte Moderaterna ett förslag till utskottsinitiativ med frågor som anknyter till propositionen, se prot. 2021/22:25. I förslaget framförde vi följande fyra punkter

- Covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen bör endast förlängas med två månader. Vi konstaterar att utskottet föreslår ett tillkännagivande med den innebörden.
- Det ska tydliggöras att regeringen i stället för omfattande restriktioner ska använda mindre omfattande restriktioner och vaccinbevis.
- En underställandemekanism för restriktioner måste införas.
- Regeringen ska ta fram en exit-strategi för införda restriktioner.

Vi beklagar att inte alla våra förslag fick majoritet. Vi förväntar oss att regeringen, om nya åtgärder krävs, för en dialog med riksdagens partier. Vi förväntar oss också att regeringen väljer mindre långtgående restriktioner för enskilda och företag i stället för långtgående och ingripande. De branscher som drabbas av regeringens ev. beslut måste få information som ger dem möjligheter till framförhållning och förutsättningar för omställning.

Vi kommer att fortsätta att noga följa arbetet med de övriga tre frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

4. Covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (L)

Lina Nordquist (L) anför:

Eftersom utskottet inte har ställt sig bakom mitt förslag om att propositionen bör avslås väljer jag att avstå från ställningstagande vad gäller utskottets förslag till riksdagsbeslut punkterna 2–10.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:69 Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:862) om ändring i lagen (2021:6) om ändring i ordningslagen (1993:1617).

Följdmotionerna

2021/22:4344 av Lina Nordquist m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsningar av öppettider och antal deltagare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska upphöra att gälla den 31 mars 2022 och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vaccinpass och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4348 av Karin Rågsjö m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att covid-19-lagens giltighetstid bör fastställas till två månader och därmed gälla till mars månads utgång och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen och redovisa en löpande utvärdering av de åtgärder som införts med stöd av covid-19-lagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen och redovisa en grundlig

analys av de barnrättsliga konsekvenserna av covid-19-lagen och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt lämplig myndighet att genomföra en omfattande kommunikationsinsats för att informera om statens pandemibekämpning i allmänhet och vikten av att vaccinera sig i synnerhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4349 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa ökad vaccinering, testning och smittspårning på ett lättillgängligt och uthålligt sätt i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4350 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen längre än absolut nödvändigt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte införa mer långtgående inskränkningar och restriktioner än situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att använda vaccinpass bredare när situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården så kräver i stället för att införa mer omfattande generella inskränkningar och restriktioner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att direkt avsluta användning av vaccinpass och andra smittskyddsåtgärder så fort situationen med smittspridning och belastning på sjukvården så medger och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4351 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen beslutar att anta regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag, med den ändringen att 12 § får den lydelse som framgår av motionens författningsförslag.
2. Riksdagen beslutar att anta regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag, med ändringen att 15 § får den lydelse som framgår av motionens författningsförslag.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen¹, som gäller till utgången av januari 2022²,

dels att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2022,

dels att 12 § ska upphöra att gälla,

dels att 3, 4, 7, 10 och 11 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som driver ett serveringsställe ansvarar för att

1. serveringsställets lokaler och tillhörande områden utomhus som besökare har tillträde till är utformade så att trängsel undviks och att besökare kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra,

2. verksamheten i övrigt organiseras så att smittspridning bland besökare så långt som möjligt förhindras, och

3. det finns rutiner för hur smittspridning bland besökare kan förhindras.

Första stycket gäller även vid entréer till sådana lokaler och områden, om den som driver serveringsstället äger eller på annan grund disponerar över entréområdet.

Den som driver ett serveringsställe ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra smittspridning i serveringsställets lokaler och inom tillhörande områden utomhus som besökare har tillträde till. Verksamheten ska så långt som möjligt bedrivas på ett sådant sätt att trängsel undviks och att människor kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra.

4 §

Den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet har tillsyn över att denna lag och anslutande föreskrifter följs.

Den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet utövar tillsyn över att föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 § följs.

¹ Senaste lydelse av 12 § 2021:7.

² Lagens giltighetstid senast förlängd 2021:860.

Länsstyrelsen ska ge länets kommuner stöd, råd och vägledning.

7 §

Den nämnd som avses i 4 § får i sin tillsynsverksamhet besluta de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag och anslutande föreskrifter ska följas.

Den nämnd som avses i 4 § får i sin tillsynsverksamhet besluta de förelägganden och förbud som behövs för tillsynen och för att de föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 § ska följas.

Nämnden ska vid behov samråda med smittskyddsläkaren.

Beslut enligt denna lag gäller omedelbart om inte något annat anges i beslutet.

10 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om smittskyddsåtgärder enligt 3 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som driver ett serveringsställe ska vidta smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter får innebära krav på

1. begränsning av antalet besökare,
2. minsta avstånd mellan besökare,
3. begränsning av öppettider, eller
4. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Föreskrifter som meddelas med stöd av första stycket får inskränkas till att gälla inom ett visst geografiskt område.

11 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att serveringsställens öppettider ska begränsas, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.

Regeringen får under samma förutsättningar, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, meddela föreskrifter om att serveringsställen ska hållas stängda.

Föreskrifter enligt 10 § får meddelas endast om det är nödvändigt för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.

Föreskrifterna får inte vara mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till faran för människors liv och hälsa.

Föreskrifterna bör utformas med beaktande av risken för smittspridning i olika typer av verksamheter och förutsättningarna för att i dessa verksamheter vidta

³ Senaste lydelse 2021:7.

*Föreskrifter som meddelas med åtgärder för att förhindra smitt-
stöd av första och andra styckena spridning.
får inskränkas till att gälla inom ett
visst geografiskt område.*

Denna lag träder i kraft den 31 januari 2022.

2 Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, som gäller till utgången av januari 2022¹,

- dels att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2022,*
- dels att 12, 13, 15 och 24 §§ ska upphöra att gälla,*
- dels att rubrikerna närmast före 12, 13, 15 och 24 §§ ska utgå,*
- dels att 5, 7–11 och 14 §§ ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Särskilda begränsningar avseende följande verksamheter och platser får införas genom föreskrifter enligt 7–11 och 14 §§ eller genom beslut i enskilda fall enligt 16 §:

1. allmänna sammankomster och offentliga tillställningar,
2. gym- och sportanläggningar, badhus, bibliotek, museer, djurparker, campingplatser och andra platser för fritids- eller kulturverksamhet som är öppna för allmänheten,
3. köpcentrum, varuhus, gallerior, butiker, serviceinrättningar och andra handelsplatser som är öppna för allmänheten,
4. kollektivtrafik och inrikes flygtrafik, och
5. platser för privata sammankomster.

Användningen av platser dit allmänheten har tillträde får begränsas genom föreskrifter enligt 12–14 §§.

7 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som anordnar en sådan allmän sammankomst eller offentlig tillställning som omfattas av ordningslagen (1993:1617) ska vidta smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter får innebära krav på

1. begränsning av antalet deltagare,
2. minsta avstånd mellan deltagare med anvisade platser,
3. begränsning av tiden för sammankomsten eller tillställningen, eller
4. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Regeringen får, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, meddela föreskrifter om att allmänna sammankomster och

¹ Lagens giltighetstid senast förlängd 2021:861.

² Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

³ Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

offentliga tillställningar inte får hållas.

8 §⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som bedriver verksamhet på en plats för fritids- eller kulturverksamhet ska vidta smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter får innebära krav på

1. begränsning av antalet besökare,
2. begränsning av öppettider, eller
3. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Regeringen får, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, meddela föreskrifter om att platser för fritids- eller kulturverksamhet ska hållas stängda.

9 §⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som bedriver verksamhet på en handelsplats ska vidta smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter får innebära krav på

1. begränsning av antalet besökare,
2. begränsning av öppettider, eller
3. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Regeringen får, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, meddela föreskrifter om att handelsplatser ska hållas stängda.

10 §⁶

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som bedriver kollektivtrafik eller inrikes flygtrafik eller ansvarar för lokaler eller områden som är avsedda att användas av resenärer i kollektivtrafik eller flygtrafik, ska vidta smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter får innebära krav på

1. begränsning av antalet personer på färdmedel,
2. begränsning av antalet personer i lokaler eller på områden som är avsedda att användas av resenärer,
3. begränsning av den tid under vilken trafiken bedrivs, eller
4. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Regeringen får, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, meddela föreskrifter om att kollektivtrafik och inrikes flygtrafik inte får bedrivas.

⁴ Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

⁵ Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

⁶ Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

11 §⁷

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att smittskyddsåtgärder ska vidtas av den som, inom ramen för en verksamhet som bedrivs yrkesmässigt, använder eller, direkt eller indirekt, upplåter en lokal, ett område eller ett utrymme för en tillställning eller någon annan liknande privat sammankomst. Sådana föreskrifter får innebära krav på

1. begränsning av antalet deltagare,
2. begränsning av tiden för sammankomsten, eller
3. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Regeringen får, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, meddela föreskrifter om förbud mot sådan användning och upplåtelse som avses i första stycket.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om sådana serveringsställen som avses i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

Första stycket gäller inte i fråga om sådana serveringsställen som avses i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

14 §

Föreskrifter som meddelas med stöd av 7–12 §§ får inskränkas till att gälla inom ett visst geografiskt område.

Föreskrifter som meddelas med stöd av 7–11 §§ får inskränkas till att gälla inom ett visst geografiskt område.

Denna lag träder i kraft den 31 januari 2022.

⁷ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:862)
om ändring i lagen (2021:6) om ändring i
ordningslagen (1993:1617)

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2021:6) om ändring i ordningslagen (1993:1617) i stället för lydelsen enligt lagen (2021:862) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2021:862

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den
1 februari 2022.

Denna lag träder i kraft den 1 juni
2022.

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

1 Ändring i regeringens förslag till ändring i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Reservation 2 (förslagspunkt 2)

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

12 §

En föreskrift om *nedstängning av serveringsställen* som regeringen har meddelat med stöd av 11 § *andra* stycket ska underställas riksdagens prövning inom en vecka från den dag då föreskriften beslutades. *En föreskrift som innebär att en nedstängning helt eller delvis upphör att gälla, behöver inte underställas riksdagens prövning.*

En föreskrift om *att begränsa serveringsställens öppettider* som regeringen har meddelat med stöd av 11 § *första* stycket *vilken påtagligt begränsar enskildas förutsättningar att bedriva näringsverksamhet* ska underställas riksdagens prövning inom en vecka från den dag då föreskriften beslutades.

2 Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Reservation 2 (förslagspunkt 2)

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

15 §

En föreskrift om förbud eller nedstängning som regeringen har meddelat med stöd av 7 § andra stycket, 8 § andra stycket, 9 § andra stycket, 10 § andra stycket, 11 § andra stycket eller 12 § ska underställas riksdagens prövning inom en vecka från den dag då föreskriften beslutades.

En föreskrift som innebär att ett förbud eller en nedstängning helt eller delvis upphör att gälla, behöver inte underställas riksdagens prövning.

En föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av denna lag och som innebär en påtaglig begränsning av sådana fri- och rättigheter som omfattas av 2 kap. 20 § regeringsformen eller som påtagligt begränsar enskildas förutsättningar att bedriva näringsverksamhet ska underställas riksdagens prövning inom en vecka från den dag då föreskriften beslutades.

BILAGA 4

Konstitutionsutskottets yttrande

RIKSDAGEN
KONSTITUTIONSUTSKOTTETUtdrag ur
PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2021/22:21

DATUM 2021-12-21

§ 8 Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Utskottet fortsatte behandlingen av frågan om yttrande till socialutskottet över proposition 2021/22:69 och motioner.

Utskottet beslutade att yttra sig.

Utskottet vill inledningsvis framhålla att pandemin nu har pågått i snart två år. Inskränkningar av fri- och rättigheter för att hantera situationen har under delar av tiden varit långtgående. Åtgärder som vidtagits har påverkat enskilda individer och samhället i grunden. Det är av avgörande betydelse att åtgärder av detta slag inte är mer långtgående än vad som är nödvändigt. Det krävs förtlöpande en intresseavvägning mellan behovet av smittskyddsåtgärder och inskränkningar av grundläggande fri- och rättigheter. Något konstitutionellt utrymme för att låta inskränkningarna fortgå när det inte längre är motiverat från smittskydssynpunkt finns inte.

Med detta sagt hänvisar utskottet till vad utskottet anfört i tidigare yttranden till socialutskottet över proposition 2020/21:79 En tillfällig covid-19-lag och proposition 2020/21:219 Fortsatt giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (yttr. 2020/21:KU6y och 2020/21:KU11y).

I dessa yttranden bedömde utskottet förslagens förenlighet med bestämmelserna om skyddet för fri- och rättigheter och uttalade sig bl.a. om skyddet för mötes- och demonstrationsfrihet, näringsfrihet och rörelsefrihet samt av religionsfrihet i regeringsformen. Utskottet tog även ställning till om det fanns något hinder i regeringsformen mot föreslagen delegation av normgivningskompetens till regeringen och s.k. subdelegation. Utskottet framhöll också att det är angeläget med en samlad bild av vilka föreskrifter som meddelats för att regeringen dels ska kunna vidta åtgärder om ingreppen i grundläggande fri- och rättigheter bedöms vara för långtgående, dels ska kunna informera riksdagen om aktuella inskränkningar. Utskottet underströk bl.a. också vikten av träffsäkra och proportionerliga åtgärder för att begränsningarna av fri- och rättigheter ska vara så få som möjligt.

Utskottet vill liksom tidigare understryka att bedömningen av behovet av smittskyddsåtgärder och den proportionalitetsbedömning som måste göras i ärendet är en fråga för det utskott som bereder propositionen.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet
Marilena Cottone

Rätt utdraget intygar:

Marilena Cottone

Exp. 2021-12-21
Socialutskottet